

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauhinnat Yhdysvaltoihin:
1 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00
Canadaan ja Suomeen:
1 vuosikerta \$2.00. Puoli vuotta \$1.15

TOVERITAR
Box 99, Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

Subscription rates in the United States

One year \$1.75 — 6 months \$1.00

IN CANADA:

One year \$2.00 — 6 months \$1.15

Toimitus:

HELMI MATTSON

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMÄÄRÄ

Uusia.....108

Uudistuksia.....37

Katkennut.....51

NAISILLE LÄNNELLÄ.

Nyt kuin lehtemme Toveritar on juuri saavuttamaisillaan päämäärän. Johon se on kauan pyrkinyt, nim. 10,000 työläisnaisten tilaamaksi, olisi meidän lännen naistenkin nyt oltava mukana reippaalla tavalla tässä loppuryntäyksessä.

Idästä ja keskivaltioista tulee runsaasti tilauksia, mutta missä ovatkaan meidän naiseksemme länneltä, sillä vain joskus ihmeeksi saapuu lännettä tilauksia Toverittarelle?

Ollittehan te ennen mukana, milloin yhteisvoimaa tarvittin ja me väkavasti, kunniakkaaseen mennessyteenne vedoten muistutimme, hankkikaa nyt tilauksia omalle lehdellenne, että saavutamme tämän suuremman päämäärän, mihin niin kauan olemme pyrkineet. Pois uneliaisuus ja velttoisuus! Hankkimaan lehdelle tilauksia! — Levitysosasto.

PUNAINEN NUORISO
KOLMANNEN KAN-
NALLA

Ranskan sosialistisessa nuorisoliitossa, joka aikasemmin on ollut Nuorison Internationalen ulkopuolella, koska se ei ole katsonut voivansa hyväksyä sen suuntaviivoja, on nyt taantumassa valtava muutos. Seinedepartmentin nuoriso-kongressi on nyttemmin suurella enemmistöllä päättänyt liittyä Nuorison Internationaleen.

Kommunistinen vähemmistö ammattiyhdistyksissä järjestyi Orleansin kongressin jälkeen, alottaakseen positiviivisen toiminnan Moskovin päätösten hengessä C. G. T:n keskuudessa. Oppositio on kaikissa ammattiliitoissa ja paikallisissa yhdistyksissä muodostanut omia komiteoita, joiden tehtävänä on harjottaa vallankumouksellista propagandaa ja aktiivista toimintaa.

Joku aika sitten päätti Espanjan sosialistinen puolue 8,268 äänellä 5,016 ääntä vastaan liittyä Kolmannen Internationaleen.

Espanjan sosialistinen nuorisoliitto julkaisee v. k. 25 p. "El Socialistas" julistuksen, jossa sanotaan m. m.:

"Olemme vakuutettuja, että nuoriso kaikissa maissa täyttää taistelussa vallankumouksellisen velvollisuutensa. Me ilmaisimme vapaaehtoisesti sisimmän kommunistisen vakuuksemme liityessämme ehdotta Kolmannen Internationaleen, jonka lipun alla proletariaatti vapautuista kädessä on voittanut, ja jonka periaatteisiin neuvostohallitus nojaa. Eläköön Kolmas Internationale!"

Pienemmissäkin maissa voittoa tämän Internationaleen masperää työläisjoukkojen keskuudessa. Kypros-saarrella on muodostettu kommunistinen puolue, joka yhdessä englantilaisten kommunistien kanssa aikoo ryhtyä taisteluun Englannin militarismiin ja siirtomaavirkavallan sortopolitiikkaa vastaan. Nuoren puolueen ensi työnä oli estää sotatarpeiden kulettamisen Wrangelin laskuun.

SAKSAN NAISET KÄÄNTY-
VÄT RANSKAN NAISTEN
PUOLEEN

Versaillesin rauhansopimuksessa vakuutettujen 800,000 lehmän luovuttaminen tulee aiheuttamaan hirveät seuraukset Saksalle, sanotaan erään Saksan naisseuran Ranskan naisille lähettämässä kirjeessä.

"Naisina olemme me lasten oikeuksien puoltajia", selitetään kirjeessä, "me syyleimme samanlaisella myötätunnolla kaikkien maiden kärsivä lapsia".

"Tuntemme täyttävällä myötätuntoamme lapsia kohtaan, jotka ovat Ranskan hävitettyä alueella, jonneka apua on saatava niin pian kuin mahdollista. Toiselta puolelta näemme me, että puute Saksan kaikissa osissa on niin suuri, että maitovarojen yhä suurempi vähentäminen on samaa kuin kuolemantuomio tuhansille Saksan lapsille.

"Sensijaan, että rauhan aikana tuotettiin Saksassa 20 miljoonaa litraa maitoa, tuotetaan nyt vain 8,000,000 litraa.

Lähes kuusi vuotta ovat Saksan kaupunkien aukkaat olleet ilman maitoa ja tämän johdosta on kuolevaisuus tuberkuloosiin lisääntynyt kaksinkertoinen vuodesta 1913. Lapsia kuoli vuonna 1918 38,000 enemmän kuin vuonna 1913.

NAISTEN VAATIMUKSIA

Joulun aikana koolla ollut "Amerikan naisten puolue" on päättänyt sisällyttävä naisten vaatimukset seitsemäksi eri pykäläksi, joiden toteuttamista tullaan tulevalta kongressilta vaatimaan. Ne ovat seuraavat:

1. Hallituksen työdeparmentin yhteyteen on perustettava naisten toimisto, joka huolehtii kaikista naisia koskevista asioista samoin kuin työtoimisto huolehtii työläisiä koskevista asioista. Ja tämän toimiston johtajaksi on nimitettävä nainen, joka on samalla presidentin kabinettin jäsen.

2. Valtion on ryhdyttävä huolehtimaan kaikkien varattomien lasten kasvattamisesta ja kouluuttamisesta.

3. On mitä pikaisimmin ryhdyttävä

P A K I N A A

No, nyt ne ovat taas ne "käräjät-kinn" pidetty. Näitä kansan palvelijojta, sanomalehtiä, tai paremmin sanoen niiden toimittajia on siellä rökitetty. Toveritar pääsi viimeinkin oikeiden sanomalehtiin joukkoon. "Vanhemman veljen" etusivulla näimme isolla otsikolla sanat: "Toverittarenkin olemassaolo huomattu edustajakokouksessa". Tekee vain mieli tähän lisä: Joko viimeinkin? Lehti, jolla on takana lähes kymmenen vuoden kuljuttu taival ja melkein kymmentuhantinen tilaajamäärä, vasta alkaa saada huomiota osakseen.

No niin, se siitä.

Tässä edustajakokouksen raportti:

Toveritar.

Kun aluekokousten alustukset oli luettu kokoukselle käytettiin niiden johdosta ainoastaan viisi puheenvuoroa. Kaikki puhujat valittelivat siitä, että lehdelle ei ole järjestön edustajakokousten taholta annettu sitä huomiota minkä sille olisi tullut työläisnaisten valistajana antaa. On suhtauduttu Toverittaren vain ylimielisesti. Onpa menty niinkin pitkälle että on sanottu naisten ei tarvitsevan minkäänlaista erikoista lehteä. Mutta se seikka että Toverittarella on nyt jo lähes kymmentuhatta tilaajaa on omiaan osottaa, että lehti on tarpeen vaatima ja että sille on annettava enemmän huomiota.

Toverittaren periaatteellisesta puolesta muistutettiin. Sanottiin että sen pitäisi asettua selvennämälle luokkataistelukannalle. Todettiin, että vallankumouksellista sosialismia voi agi-

teerata kevyemmässäkin muodossa; että kirjoitusten ei aina tarvitse olla niin vakavaa äänitajua kuin päivä-lehtemme kirjottavat.

Naiset itsekin eivät ole lehdelle antaneet sitä huomiota minkä se heidän äänenkannattajanaan olisi ansainnut. Sen levittämisen suhteen on yleensä, joitakin poikkeuksia lukuunottamatta, oltu välinpitämättömiä. Eivätkä naiset ole lehdessä periaatteellistakaan puolta valvooneet kuten olisi toivottavaa ollut. Kaikki puhujat poikkeuksetta olivat sitä mieltä että kokouksen on ryhdyttävä lausumaan suurempaa huomiota Toverittarelle sekä sen levittämiselle että sen sisällölle, sisällölle siinä merkityksessä, että se palvelee vallankumouksellisen sosialismin asiaa.

Valistustyö- ja sanomalehtivaliokunta veloitettiin laatimaan pössi Toverittareasta keskustelun ja alustuksen perusteella.

Tämän luettua jää sellainen "fiilinki", jotta edustajakokous ikäänkuin katu vanhoja virheitään ja tavallaan arvoitelee enempi itseään, kun lehteä. Se myöntää julkisesti, että naisten lehti on tarpeellinen ja että sitä on tästäpuoleen pidettävä enempi silmällä.

Nytkö sitten vasta käsitettiin, että tämän lehden kautta voidaan tehdä äärettömän paljon agitationia? Voimme sanoa suoraan, että juuri tämän lehden kautta voidaan puhua kaikkein pimeimmälle joukolle. Se seikka, kun Toveritarta on aina katseltu yli olkain, on saattanut "tietoisina" itseään pitävän naisjoukon halveksimaan omaa lehteään, naisten valistamiseksi tarkoitettua lehteä. Naiset, jotka ovat luokkaa-asiasta jonkun verran selvillä, ovat olleet liian ylimie-

vä toimenpiteisiin armeijan ja laivaston pienentämiseksi ja siten asteettain toimeenpantava yleinen koko mailmaa käsitävä asiasta riisuminen.

4. Lasten syntyvyyden rajoittaminen on tehtävä laillisesti.

5. Kaikki vanhat pojat, joilla ei ole elätettäviä, on asetettava verolle ja pakotettava heidät maksamaan 10 prosenttia kaikista tuloistaan varattomien lasten kasvattamiseen.

6. Kaikki yleiset virat on avattava naisille.

7. Naisia on turvattava lainlaadinnalla, syntymisen aikana ja vastasyntyneille on valtion taattava kaikki tarpeellinen lääkin apu ja aineellinen huolto.

Kokouksen johtavat edustajat sanoivat olevansa vakuutettuja siitä, että kongressi tulee jyrkästi vastustamaan heidän vaatimuksiaan, sillä perusteella, ettei rahavarat muka salli tuollaisia myönnytyksiä, mutta he olivat myöskin vakuutettuja siitä että jos naiset täyttävät näiden vaatimusten suhteen velvollisuutensa yhtä huolellisesti kuin he tekivät äänioikeustaitelun viime vaiheilla ollessa, ei ole pelkoa etteivät he voitaisi.

KULUTTAJAIN LIITTO
TUOMITSEE TEH-
TÄILJOITA

Kansallisen kuluttajain liiton sekä New Jersey'n kuluttajain liiton julkasemassa kirjaessa eli raportissa "Ytöyötä tekevät äidit kutomotehtaisissa", tuomitaan ankarasti kutomotehtailijoita Passaicissa, N. J.

Raportin mukana seuraavassa lausunnossa sanotaan: "Sen lisäksi että tehtaissa vallitsee teollinen orjuus, että siellä vallitsee perusteellisia amerikalaisia oikeuksia, nimittäin puhe- ja kokoontumisvapaus oikeuksia, ja että siellä vallitsee vihamielinen henki ulkomalaisia työläisiä kohtaan, jotka ovat jo alistettu Yhdysvaltain kouluhallinnon eli toimiston tutkimusten ja sensuurin alaiseksi, ovat Passaicin kutomotehtailijat vielä lisääneet yhden mustan häpeäpilkun entisten lisäksi — äitien käyttämisen yövuorotöissä."

lauksia aika tavalla, mutta niistä miesten tilauksista nyt erikoisesti tulin mainitsemaan.

— Hyvä on! tuli sanottua uudemman kerran. Pitää nyt vain koettaa saada Toverittaren sisältö niin kunnolliseksi, kuin ikinä mahdollista, kun lehteä kerran on ruvettu oikein todenteolla levittämään.

Jotkut Toverittaren avustajat ovat kyselleet, milloin Toverittaren kymmenvuotijulkaisu ilmestyy?

Johtokunnan suunnittelu mukaan sen pitäisi päästä maailmalle helmikuussa, Naisten päivän tienoilla. Niin ollen julkaisuun ajoittujen kirjoitusten pitäisi olla täällä viimeistään tammikuun lopussa.

Tässä numerossa alkaa allekirjottaneen uusi jatkokertomus: Pakoretkelijöitä. Ne henkilöt, jotka siihen haluavat tutustua, muistakoot ajoissa uudistaa tilauksensa, ettei lehden tilauksen katkaisemisen takia jää joku osa kertomusta lukematta.

H. M.

Oma apu parhain apu

"Naiselle ja työmiehelle yhteistä on se, että molemmat heistä ovat sorretut", sanoo Bebel. Nainen ollessaan samalla kertaa äitini ja palkkatyöläisenä hikoilee verta. Kapitalismi on tehnyt hänestä päiväläisen, mutta ei ole lyhentänyt hänen viivojaan taloudenhoitajana ja äitini. Yhteiskunnan puolelta ei häntä suojata. Sensijaan palkkaa yhteiskunta varti-joukon suojelemaan hänen mielipidettään, ettei hän tulisi kumoukselliseksi ja tyytymättömäksi osaansa. Mutta työläisnaisten kärjistyminen ja riis-

liää Toverittaren nähdän. He eivät ole antaneet Toveritarta omaksi lehdeekseen. Tämänkin on suureksi osaksi vaikuttanut, että Toverittaren ei ole saatu sellaista sisältöä, kun olisi pitänyt saada. Ne naiset, jotka parhaiten olisivat kyenneet toimittamaan ja avustamaan Toveritarta, eivät ole halunneet kykyjään sille laisata.

Kaikesta huolimatta on Toveritar pyrkinyt eteenpäin. Sillä nyt jo on niin suuri tilaajamäärä, että siihen kyllä kannattaa kirjoittaa. Naisten lehdessä julaitut kirjoitukset tulevat ainakin yhtä usean henkilön iettäväksi, kun missä muussa lehdessä tahansa julkaistuna. Sen me kaikki tiedämme.

Näinollen olisi kaikkien kyvykkäiden kynäilijäin suotava apuaan Toverittarelle. Kun jokainen tekee parhaansa lehtemme hyväksi, tulee se varmasti tarkoitusiaan vastaavaksi.

Pakinsaani aioin jatkaa kehottaakseni Toverittaren innokkaita asiamiehiä kiristämään vauhtia, että nyt viimeinkin saisimme sen Toverittaren punaisen numeron. Levitysosaston hoitaja tulee samassa kertomaan, jotta New Yorkista on nyt tullut aika joukko uusia tilauksia, joten lehden tilaajamäärä nousee tälläkin viikolla.

— Hyvä! Hyvä! Mitäpä siihen muuta voin sanoa.

— Ei se ole sillä hyvä! Sillä siellä alkavat jo...

— No mitä alkavat...

— New Yorkissa alkavat miehettökin tilata Toveritarta. Ainakin tu-sinan verran tuli miesten tilauksia samalla kertaa. Hyvästä asiamiesjoukosta se paljon riippuu, hän lisäksi.

— Entä naiset...

— Luonnollisesti tuli naisten ti-